

# DECRETVM EVGENII

PAPAE QVARTI.

EVGENIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM  
dei, ad perpetuam rei memoriam. Exultate deo adiutori nostro, jubilate deo Iacob, omnes qui vbiq; nomine censemini Christiano. Ecce enim iterum recordatus dominus misericordia sua, alium dissidiū lapidem non gentis & amplius inueteratum annis de ecclie sua auferre dignatus est, & qui facit concordiam in iubilimib; & per quem in terra pax est hominibus bona voluntatis.

Psal. 80

**O** Ptatissimum Armenorum vnionem sua ineffabili miseratione concessit bene-  
dictus deus & pater domini nostri Iesu Christi, pater misericordiarum & deus  
tutus consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. Intu-  
ens namq; ptissimus dominus ecclie sua, modo ab his qui foris sunt, modo ab  
his qui intra, non paruis agitari turbib; ut inter ipsas respirare angustias, & ad resistē-  
dum fortior affligeret, multis eam quotidie modis consolari & roborare digna-  
tur. Nam & pridem magnam illam Graecorum vnionem multas longe lateq; conti-  
nentium nationes & linguas, hodie vera hanc ipsam Armenici populi, qui per septen-  
trionem & Orientem in magna copia diffusus est in eodem fidei & charitatis vinculo  
cum sede apostolica stabiliuit. Hac profecto tam magna & mira sunt diuinæ pietatis  
beneficia, vt non solū pro vtroq; sed non quidem pro altero satis dignas suæ maiestati  
referre gratias possit intellectus humanus. Quis non vehementer admiretur, vno eo,  
demq; tam breui tempore, duo sic preclaras, & tot seculis desiderata opera in hoc sacro  
concilio fuisse tam feliciter cōsumata, vere a dño factū est istud, & est mirabile in oculis  
nostris. Quomodo enim hominum prudentia vel industria, nisi gratia dei & capisset &  
perfecisset, has tantas & tales res explore potuisse? Laudemus ingiter & toto corde  
benedicamus dominū, qui fecit mirabilia magna solus, ipſiq; psallamus spū, psallamus  
& mente, oreq; & opere, quantum sinit humana fragilitas. Pro tantisq; muneribus gra-  
tias agamus, orantes & obsecrantes, vt quemadmodū ipsi Graeci atq; Armeni vnum  
cum ecclie Romana effecti sunt, ita siant & ceteræ nationes, præfertim Christi chara-  
ctere insignitas, & totus deniq; populus Christianus, omnibus odij bellisq; extinctis,  
mutua inuicem pace & fraterna charitate quiescat & gaudeat. Ipsos autem Armenos  
**C** magnis laudum preconis dignos esse merito censemus. Ut primū enim a nobis ad syno-  
dum acceristi sunt, tanquā ecclesiasticæ audi vnitatis, spectabiles, deuotos, & doctos  
oratores suos cum sufficienti mandato de suscipiendo videlicet quicquid spū sanctus  
hanc sanctam synodum illustrauerit, ex remotissimis regionibus per multis laborebus,  
marisq; pericula ad nos & hoc sacrum concilium destinarunt. Nos vero tota mente,  
vt nolstrum pastorale decebat officium, cupientes tam sanctum perficere opus saepè  
ipsi oratoribus de hac sancta vniōne contulimus, & ne vel parua hinc sanctæ rei dilas-  
tio fieret, deputauimus de omni statu huius sacri concilij viros, iuris diuini & humani  
doctissimos, qui cū omni cura studioq; & diligēcia rem istā cū istis pertractarū orato-  
ribus ab eis accurate inquirentes eorum fidem tam circa diuinæ vnitatē essentiae & dis-  
tinctorum personarū trinitatem q; dominī nostri Iesu Christi humanitatem, & septē ec-  
clesiæ sacramenta, & alia ad fidem orthodoxam & ritus vniuersalis ecclesie pertinen-  
tia. Multis itaq; adhibitis disputationibus, collocationibus, & tractatibus, postq; nō me-  
diocrem testimoniog; inspectionē, quæ ex sanctis ecclie patribus & doctoribus de-  
ducta sunt, & earum, de quibus agebatur, rerum discussiōnem tandem expedire indica-  
vimus, ne villa in futurum de fidei veritate apud ipsos Armenos haesitatio esse valeat,  
atq; idem per omnia sapient, cum sede apostolica vniq; ipsa stabilis & perpetua sine  
villo scrupulo per seueret, vt sub quodam brevi compendio orthodoxe fidei veritatē,  
quā super fīmissim Romanā profiteretur ecclie, per hoc decretū, sacro hoc approbante  
Florentino concilio, ipsi oratoribus ad hoc etiam consentientibus, traderemus.

Psal. 117

Psal. 158

In primis ergo damus eis sanctum symbolum a cētum quinquaginta episcopis in  
i i i i i cœcum